

Derfor kritiserer vi Grøn Vækst-planen

Amundsen, Eirik S; Sørensen, Peter Birch; Rosholm, Michael; Whitta-Jacobsen, Hans Jørgen

Published in:
Berlingske Tidende

Publication date:
2009

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Amundsen, E. S., Sørensen, P. B., Rosholm, M., & Whitta-Jacobsen, H. J. (2009). Derfor kritiserer vi Grøn Vækst-planen. *Berlingske Tidende*, 11, Kultur & Debat.

Kommentar i Berlingske Tidende den 29. juni 2009

Derfor kritiserer vi Grøn Vækst-planen

Af Eirik S. Amundsen, Peter Birch Sørensen, Michael Rosholm og Hans Jørgen Whitta-Jacobsen: Formandskabet for Det Miljøøkonomiske Råd

Vi ser det som en del af vores opgave at forholde os til, om den foreslåede politik dels er hensigtsmæssig og dels er i stand at opnå målsætningerne.

Den endelige aftale om Grøn Vækst foreligger nu. Aftalen indeholder stort set de samme elementer, som regeringens oplæg fra april måned. Regeringen ved Økonomi- og Erhvervsministeren og Miljøministeren har i Berlingske Tidende 11. juni kritiseret vismændenes vurdering af Grøn Vækst-planen. Regeringens indlæg begynder med at notere, at en række interesseorganisationer har kommenteret og kritiseret fremlæggelsen af Grøn Vækst-planen fra hver deres synspunkt – og at dette også gælder de miljøøkonomiske vismænd. Når vismændene har fokus på dette område, skyldes det ikke mindst de forpligtelser, der følger af oprettelsen af Det Miljøøkonomiske Råd i 2007 og lovgivningens formulering om, at vi »skal belyse samspillet mellem økonomi og miljø samt effektiviteten af miljøindsatsen«. Overvågning af miljøpolitiske planer som Grøn Vækst er derfor en central del af det felt, som vismændene fast vil forholde sig til i fremtiden.

I udformningen af miljøpolitikken indgår to elementer: For det første formuleringen af miljøpolitiske målsætninger. I denne sammenhæng har vi i vores kommentar til Grøn Vækst gjort opmærksom på, at der kun i meget begrænset omfang er tale om nye målsætninger. Idet vi opfatter målsætningerne som udtryk for ambitionsniveauet har vi påpeget, at man med Grøn Vækst ikke har øget ambitionsniveauet mærkbart i forhold til de hidtidige målsætninger.

Det andet element i udformningen af miljøpolitikken er gennemførelsen af den konkrete indsats, der skal lede til opfyldelse af målsætningerne. Der er naturligvis grund til at kvittere for, at regeringen med Grøn Vækst har lavet et konkret udspil, som har til formål at sikre, at de vedtagne miljøpolitiske mål bliver opnået. Vismændene ser det som en del af sin opgave at forholde sig til, om den foreslåede politik dels er hensigtsmæssig og dels er i stand at opnå målsætningerne. I ministrenes indlæg peges der konkret på, at regeringen vil reducere kvælstofudledningen med 19.000 ton, mens vi i vores rapport tager udgangspunkt i en reduktion på 15.000 ton. Dette tal har vi valgt, fordi det er det skøn, som regeringen i 2007 lagde til grund for den første vurdering af indsatsbehovet. Siden har de regionale miljøcentre bidraget med en revurdering af indsatsbehovet til 19.000 ton kvælstof årligt, som regeringen nu tager udgangspunkt i. Men det er værd at lægge mærke til, at målene i Vandrammedirektivet er formuleret som krav om at opnå en given tilstand i vandmiljøet. Diskussionen om »ton kvælstof« (og fosfor) har derfor ingen betydning for ambitionsniveauet, idet det blot viser indsatsbehovet for at opnå det allerede fastlagte mål.

Regeringen savner ros for at inddrage generelle markedsbaserede mekanismer til opnåelse af Vandrammedirektivets krav. Det giver vi faktisk også – og endda gerne. Men især når instrumentet anvendes hensigtsmæssigt. Det, vi kritiserer, er, at ca. halvdelen af reduktionen i kvælstofudledningen søges opnået gennem et omsætteligt kvotesystem. Derved kommer man, populært sagt, til at bruge et generelt instrument til at løse et lokalt problem. Som påpeget i Økonomi og Miljø 2009 er omsættelige kvoter eller afgifter velegnede til at opnå en national minimumsregulering af udledningen. Men derudover er det nødvendigt med en lokalt målrettet indsats de steder, hvor der er et særligt behov for at reducere belastningen. Og her viser vores analyser, at ekstensivering af driften i ådale og etablering af vådområder er de mest effektive virkemidler.

Det er derfor på et strengt økonomisk grundlag, at vi kritiserer vægtning af instrumenterne i planen og herunder, at udtagning bidrager i for begrænset omfang til den ønskede reduktion af kvælstofudledningen. I den forbindelse har vi også en bekymring for, at det udtagne areal bliver mindre end de angivne mål, fordi de 13.000 ha. vådområder og ådale udtages via frivillige ordninger. Derfor er det – som også påpeget i regeringens indlæg – positivt, at Grøn Vækst indebærer et 'lovkrav' om udtagning af randzoner langs vandløbene.

Endelig kritiserer regeringen, at vi sammenligner omfanget af udtagning af jord med reduktionen i braklægningen. Dette afvises med at »landbrugsjord aldrig har været natur«. Denne fremstilling forekommer noget fortænkt. Fra et samfundsøkonomisk synspunkt skal anvendelsen af et givet areal vurderes på de goder, som produceres. Landbrug er karakteriseret ved 'forenet' produktion: Den samme mark, som bondemanden høster sin hvede på, er også levested for ukrudt, lærker og agerhøns. Så landbrugsjord producerer i allerhøjeste grad også naturgoder og bidrager derved til Danmarks natur. Men omfanget og kvaliteten af den natur, som opstår ved forskellige typer af landbrugsdrift, herunder braklægning og randzoner langs vandløbene, vil vi lade den naturvidenskabelige ekspertise om at vurdere.

Danish Economic Councils

Amaliegade 44 - DK-1256 København K - Danmark - Tel. +45 33 44 58 00 - E-Mail: dors@dors.dk